

Schilderijen

Collectie Sint-Janshospitaal Damme

1

ERFGOEDCOLLECTIE VAN HET SINT-JANSHOSPITAAL DAMME

De collectie bevat volgende onderdelen:

- Schilderijen
- Gedrukte en geschreven documenten
- Religieuze voorwerpen
- Verlichting
- Houders
- Uitrusting
- Beeldhouwwerk
- Vaatwerk

In deze brochure worden de schilderijen besproken.

WAARDERING VAN DE ERFGOEDCOLLECTIE VAN HET SINT-JANSHOSPITAAL

In het kader van het bovenlokaal cultuurproject Erfgoedlab werd de erfgoedcollectie van het Sint-Janshospitaal in de periode 2020 - 2023 gewaardeerd door Mariebelle Deceuninck, Jan Hutsebaut, Livia Snauwaert, Ludo Vandamme en Nadia Vangampelaere.

Doel was om te onderzoeken in welke mate en onder welke voorwaarden de objecten uit de collectie te gebruiken zijn voor een participatieve, publieksgerichte werking?

Als referentie in de waardering namen we zowel het lokale, regionale kader - het hospitaal en zijn werking binnen de stad Damme en de link met Brugge en de Brugse collecties - als het nationale en internationale kader - hoe verhoudt de collectie zich tot andere zorgcollecties?

De waardering is gebaseerd op de criteria beschreven in: VERSLOOT, ANNE (ed.), *Op de museale weegschaal. Collectiewaardering in zes stappen*. Amersfoort, 2013, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

De volgende criteria werden gewaardeerd met een score van 1 (slecht) tot 4 (goed):

- **Kenmerken**
 - **Toestand:** In welke toestand verkeert het object? Is het compleet? Is het de originele toestand (waarin het oorspronkelijk werd gebruikt)? Is er schade/slijtage/aantasting? Is het geschikt voor gebruik?
 - **Ensemble:** Bestaat het object uit onderdelen die samen een geheel vormen? Hoe? Is dat geheel compleet? Is er materiaal- of vormverlies? Zijn alle onderdelen aanwezig? Behoort het object tot een grotere cluster?
 - **Herkomst:** Is de herkomst (datering, vervaardiger, plaats vervaardiging, eigenaar, link met hospitaal...) van het object bekend, gedocumenteerd, betrouwbaar? Is de vervaardiger belangrijk voor de erfgoedgemeenschap? Is de vervaardiger relevant voor de geschiedenis van de organisatie, de site, het gebouw of de locatie?
 - **Zeldzaamheid:** Hoe zeldzaam is het object in relatie tot het gebruikte referentiekader? Is het object uniek in de collectie, in Damme/Brugge, in ons land, in de wereld?
 - **Representativiteit:** In welke mate is het object representatief voor het leven en de zorg in het Sint-Janshospitaal?

- **Cultuur-historisch**
 - **Historisch:** Is er een associatie met een bepaalde periode, proces, thema, ontwikkeling, tijdsbeeld of levensstijl? Is er een band tussen het object en een persoon, groep, gebeurtenis, plaats, activiteit?
 - **Historisch Damme/Brugge:** Is er een band tussen het object en het Sint-Janshospitaal, Damme? Is er een link met Brugge?
 - **Artistiek:** Is het object bijzonder om zijn ontwerp, concept, uitvoering, vormgeving, techniek, creativiteit? Is het een representant van een bepaalde stijl, stroming, kunstenaar?
 - **Informatief:** Wordt het object bewaard vanwege de informatie die het bevat en kan die worden bestudeerd (opschriften, handleiding, gebruikssporen ...)? Is er onderzoek verricht naar specifieke of gelijkaardige objecten? Wat vertellen de conditie, aanpassing en/of restauratie/conservatie ons over de geschiedenis van de zorg en het gebruik in het Sint-Janshospitaal?
- **Sociaal-maatschappelijk**
 - **Maatschappelijk:** Vervult het object een functie voor een bepaalde groep of gemeenschap in het hier en nu? Zijn er groepen die nu een bijzondere band/betrokkenheid met/tot het object hebben? Heeft het een actuele, sociale, religieuze, politieke, maatschappelijke betekenis? Is het object bepalend voor de identiteit van een groep op dit moment?
 - **Beleving:** Wekt het object een bepaalde collectieve beleving op? Ademt het een bepaalde sfeer uit, roept het emoties op? Speelt het op een bepaalde manier in op de zintuigen?
- **Gebruik**
 - **Museaal:** Wordt het object op dit moment gebruikt voor presentatie, educatie, onderzoek? Speelt het een bijzondere rol in de tentoonstelling? Wordt erover gepubliceerd? Wordt het object actief gebruikt om geschiedenis en betekenis bij een breed publiek over te brengen (via tentoonstelling, in leskoffers, in publicatie ...)? Komt het object in aanmerking als educatieve collectie?
 - **Economisch:** Genereert het object inkomsten voor de organisatie? Trekt het bezoekers? Is het bepalend voor de bekendheid en reputatie van de organisatie? Is er een potentiële verkoopswaarde?

Bij elk element werd ook het ontwikkelpotentieel ingeschat met een score van 0 (geen potentieel) tot 3 (veel potentieel).

De brochure bespreekt elk voorwerp in de collectie, onderdeel schilderijen. Bij de bespreking is er aandacht voor de waardering. In codevorm wordt de toestand weergegeven en de eventuele hoge waarderingcijfers van een bepaald criterium.

Foto

Titel

Beschrijving

De Heilige Familie met Sint-Janreke

Schilderij op doek
108 x 88 cm

Datering, locatie, vervaardiger

Inventarisnummer

1700 - 1800
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00005XX

Waardering: KT 4; CA 3; SB 3

Waardering

- KT 1 Slechte toestand
- KT 2 Matige toestand
- KT 3 Redelijke toestand
- KT 4 Goede toestand
- KZ 3 Nog enkele exemplaren bewaard
- KZ 4 Uniek
- KR 3 Representatief
- KR 4 Heel representatief
- CH 3 Verbonden met een historische ontwikkeling
- CH 4 Sterk verbonden met een historische ontwikkeling
- CD 3 Verbonden met Damme en/of Brugge
- CD 4 Sterk verbonden met Damme en/of Brugge
- CA 3 Artistiek bijzonder
- CA 4 Artistiek heel bijzonder
- SB 3 Gemiddelde belevingswaarde
- SB 4 Hoge belevingswaarde
- GM 3 Actief gebruikt in museale context

Aanbidding van de engelen bij de geboorte van Christus

Schilderij op doek
136 x 190 cm

1600 - 1700
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00001XX

Waardering: KT 2; SB 3

De Heilige Familie

Schilderij op doek
124 x 181 cm

1700 - 1800 (?)
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00002XX

Waardering: KT 2; SB 3

Tweede wonderbare visvangst

Schilderij op doek
130 x 212 cm

1700 - 1800
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00003XX

Waardering: KT 4; SB 3

De Heilige Familie in een landschap

Schilderij op doek
67,5 x 110 cm

1600 - 1700
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00004XX

Waardering: KT 4; SB 3

De Heilige Familie met Sint-Janneke

Schilderij op doek
108 x 88 cm

1700 - 1800
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00005XX

Waardering: KT 4; CA 3; SB 3

Drieluik met Onze Lieve Vrouw en Kind

Middelpaneel: kopie naar Jan Gossaert Mabuse door Claissens (?).

Op de zijpanelen: de zusters Elisabeth van der Heyden (1568 - 1650, geprofest in 1588) en Willemine Vrimsens (1559 - 1648) en hun beschermheilige, Elisabeth van Hongarije en Willem van Maleval. De krukken op het schilderij zijn achteraf bijgeschilderd, n.a.v. het 50-jarig/gouden kloosterjubileum.

Paneel

101 x 136 cm

1500 - 1550 (middenpaneel), 1598, 1600, 1640

Sint-Janshospitaal Damme

SJ.00006XX

Waardering: KT 4; KZ 3; KR4; CH 3; CD 4; CA 3; SB 4

Heilige Antonius van Padua

Schilderij op doek, 140 x 110 cm

1600 - 1700
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00007XX

Waardering: KT 1; SB 3

Christus in de Hof van Olijven

Schilderij op doek, 98 x 132 cm

1700 - 1800
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00008XX

Waardering: KT 1

Onze Lieve Vrouw met Kind en Sint-Janneke

Schilderij op doek, 138 x 109 cm

1600 - 1700
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00009XX

Waardering: KT 2; SB 3

Onze Lieve Vrouw met de papegaai

Schilderij op doek, 107 x 85 cm

1600 - 1800
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00010XX

Waardering: KT 3; SB 3

Bewening van Christus

Schilderij op doek, 122 x 139,5 cm

1600 - 1700
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00011XX

Waardering: KT 2; SB 3

Onze-Lieve-Vrouw met Kind verschijnt aan de Heilige Franciscus van Assisi

Schilderij op doek, 107 x 81,5 cm

1700 - 1800
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00012XX

Waardering: KT 1; SB 3

Maria met kind

Schilderij op doek, 69 x 54,5 cm

1600 - 1700
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00013XX

Waardering: KT 4; SB 3

Maria en kind

Schilderij op paneel, 52 x 42,5 cm

1600 - 1700
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00014XX

Waardering: KT 2; SB 3

Onze Lieve Vrouw met Kind in een landschap - Rust tijdens de vlucht naar Egypte

Schilderij op paneel, 103 x 87,5 cm.

1500 - 1600, in de stijl Joachim Patinir

Sint-Janshospitaal Damme

SJ.00017XX

Waardering: KT 4; CA 3; SB 3

Het Laatste Oordeel

Links staan de oversten van het Sint-Janshospitaal: Clara Jacobs (overste 1552 - 1578), Maria Vincx (overste 1578 - 1583) en Cornelia de Scuetelaere (overste 1583 - 1584), samen met de laatste hospitaalbroeder Jacob De Meyer (overleden 1584). Zijn wapenschild luidt VSQVEQVO.

Schilderij op doek (Tüchlein), 80 x 175 cm

1586 (?), Frans Pourbus II (vermoedelijk)
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00015XX

Waardering: KT 3; KZ 3; KR4; CH 3; CD 4; CA 3; SB 4

Kloosterleven of de Kruisdragende zusters

Van rechts naar links wordt een symbolische voorstelling gegeven van het kloosterleven als een moeizaam maar overwinnend opgaan naar het kruis.

Schilderij op doek, 88 x 195 cm

1600 - 1700

Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00016XX

Waardering: KT 4; KZ 3; KR4; CH 3; SB 3

Christus aan het Kruis

Schilderij op doek, 132,5 x 104 cm

1600 - 1700
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00018XX

Waardering: KT 2; SB 3

Eerste wonderbare visvangst

Schilderij op doek, 188 x 227 cm

1600 - 1700
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00019XX

Waardering: KT 1; SB 3

Sint-Jan op Patmos

Schilderij op doek, 239 x 167 cm

1600 - 1700,
toegeschreven aan Niklaas Maes
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00020XX

Waardering: KT 3; SB 3

Doopsel van de heilige Augustinus door de heilige Ambrosius

Geschonken door zuster Monica Coene (geprofest 1627, overleden 1687), die is afgebeeld. Schilderij op doek, 248 x 165 cm

1676, toegeschreven aan Nicolaes Maes (1634-1693)
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00021XX

Waardering: KT 2; KZ 3; KR3; CH 3; CD 3; SB 3

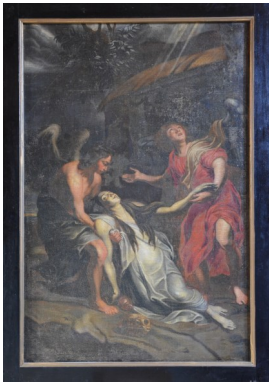

Huwelijk van Onze Lieve Vrouw

Schilderij op doek, 119 x 100 cm

1600 - 1700
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00022XX

Waardering: KT 2; SB 3

Dood van H. Maria Magdalena

Schilderij op doek, 171 x 120 cm

1600 - 1800
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00023XX

Waardering: KT 1; CA 3; SB 3

Gekruisigde Christus

Schilderij op doek, 130 x 109 cm

1700 - 1800
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00024XX

Waardering: KT 4; SB 3

Landelijk tafereel

Schilderij op doek, 94 x 131 cm

1600 - 1700
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00025XX

Waardering: KT 3

Piëta

Schilderij op paneel, 83 x 68 cm

1500 - 1550,
toegeschreven aan Quinten Metsijs
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00026XX

Waardering: KT 4; CA 3; SB 3

Christus aan het kruis

Schilderij op doek, 92,5 x 67,5 cm

1700 - 1800
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00027XX

Waardering: KT 1

Aanbidding van de koningen

Schilderij op paneel, 74 x 96 cm

1600 - 1700
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00028XX

Waardering: KT 4

Onze Lieve Vrouw met kind

Schilderij op doek, 62 x 95 cm

1600 - 1700
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00029XX

Waardering: KT 2; SB 3

Onze Lieve Vrouw van Cambrai met het kindje Jezus

Het schilderij is een kopie van de "Notre Dame de Grace" uit Cambrai, een paneel van ca. 1300.

Schilderij op hout, 46 x 35,5 cm

1600 - 1700
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00030XX

Waardering: KT 4; SB 3

Aanbidding van het Christuskind

Tondo (schilderij op paneel), diameter: 27,7 cm

1475 - 1500, stijl Hugo van der Goes
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00040XX

Waardering: KT 4; KZ 3; CA 3; SB 3

Heilige Dominicus

Schilderij op paneel, 85 x 61 cm

Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00031XX

Waardering: KT 3; KZ 3

Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart

Schilderij op paneel, 67 x 56 cm

1600 - 1800
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00032XX

Waardering: KT 3; SB 3

De Kruisdraging en de Hemelvaart van Christus

Schilderij op paneel, zijluiken van een
oorspronkelijk drieluik, 85 x 49,5 cm elk

1500 - 1600
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00033XX

Waardering: KT 4; SB 3

Ecce Homo

Schilderij op doek, 71,5 x 52,5 cm

1600 - 1700
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00034XX

Waardering: KT 4; SB 3

Abigail verzoekt om genade aan koning David voor haar echtgenoot

Schilderij op doek, 153 x 218 cm

1600 - 1800,
toegeschreven aan Matthys De Visch
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00035XX

Waardering: KT 2; CD 3; CA 3; SB 3

Onze Lieve Vrouw met Jezus en Sint-Jan

Schilderij op doek, 140 x 108 cm

1600 - 1700, toegeschreven aan
Jan van den Hoecke
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00036XX

Waardering: KT 2; CA 3; SB 3

Heilige Hiëronymus

Schilderij op paneel, 31 x 23 cm

1600 - 1700
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00037XX

Waardering: KT 4; SB 3

De Heilige Familie

Schilderij op paneel, 24,5 x 19 cm

1600 - 1700
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00038XX

Waardering: KT 4

Graflegging van Christus

Schilderij op paneel, 48,5 x 24,5 cm

1500 - 1600

Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00039XX

Waardering: KT 3; SB 3

Kruisafneming

Rechts staat zuster Isabeau Baelde (1629 - 1714, overste vanaf 1659) afgebeeld, de vermoedelijke opdrachtgeefster. Schilderij op doek, 238 x 154,5 cm

1600 - 1700,
in de stijl van Jacob II Van Oost
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00043XX

Waardering: KT 3; KZ 4; KR4; CH 3;
CD 4; SB 3

Vanitas

Olieverf op karton, 25,5 x 20,4 cm

1700 - 1900 (?)
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00046XX

Waardering: KT 3; SB 3

Sint-Petrus

Aquarel

1700 - 1900
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00210XX

Waardering: KT 3; KZ 3

Heilige Maria Magdalena

Aquarel

1700 - 1900
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00211XX

Waardering: KT 3; KZ 3

Portret van Richard vander Poorte, hospitaalvoogd

Richard vander Poorte was een belangrijk Dams persoon. In de loop van zijn leven was hij burgemeester, schepen, schatbewaarder, griffier, voogd van het Sint-Janshospitaal, advocaat ...

Schilderij op doek

1624

Sint-Janshospitaal Damme

SJ.00101XX

Portret van Jan Knijf, hospitaalvoogd

Jan Knijf was burgemeester van Damme en voogd van het hospitaal.
Schilderij op doek

1696
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00102XX

Waardering: KT 2; KZ 3; KR3; CH 3;
CD 3; SB 4

Portret van Jacob Dullaert, hospitaalvoogd

Jacob Dullaert was 11 jaar voogd, overleed in 1756 en ligt begraven in de Onze-Lieve-Vrouwekerk in Damme.
Schilderij op doek

1754, toegeschreven aan Matthys De Visch
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00103XX

Waardering: KT 3; KZ 3; KR3; CH 3; CD 3;
SB 4

Portret van Nicolaus Verbeke, hospitaalvoogd

Nicolaus Verbeke overleed in 1692 en ligt begraven in de kerk in Damme.
Schilderij op doek

1681, toegeschreven aan
Jacob van Oost de Jonge
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00104XX

Waardering: KT 2; KZ 3; KR3; CH 3; CD 3;
SB 4

Portret van P. De Blauwe, hospitaalvoogd

Schilderij op doek

1755
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00105XX

Waardering: KT 2; KZ 3; KR3; CH 3;
CD 3; SB 4

Portret van Jacob Soetaert, hospitaalvoogd

Jacob Soetaert (1723 - 1769) was kerkmeester, hospitaalvoogd en hoofdman van de parochie van Sint-Katharina.
Schilderij op doek

1757, toegeschreven aan Matthys De Visch
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00106XX

Waardering: KT 2; KZ 3; KR3; CH 3; CD 3;
SB 4

Portret van L. Verbeke, hospitaalvoogd

L. Verbeke was brouwer, burgemeester en hospitaalvoogd. Hij overleed in 1728 en ligt begraven in de kerk in Damme.
Schilderij op doek

1701
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00107XX

Waardering: KT 2; KZ 3; KR3; CH 3;
CD 3; SB 4

Portret van Franchoy Clais, hospitaalvoogd

Schilderij op doek

1670, toegeschreven aan
Jacob van Oost de Jonge
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00108XX

Waardering: KT 3; KZ 3; KR3; CH 3;
CD 3; SB 4

Portret van een hospitaalvoogd

Schilderij op doek

1552
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00109XX

Waardering: KT 2; KZ 3; SB 4

Portret van een hospitaalvoogd

Schilderij op doek

1662
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00110XX

Waardering: KT 2; KZ 3; SB 4

Portret van Pynckel, hospitaalvoogd

Schilderij op doek

1600 - 1700
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00111XX

Waardering: KT 1; KZ 3; KR3; CH 3;
CD 3; SB 4

Portret van bisschop van Susteren

Hendrik Jozef van Susteren (1668 -
1742) was bisschop van Brugge vanaf
1716.

Schilderij op doek

1700 - 1800
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00121XX

Waardering: KT 3; KZ 3; CH 3; CD 3;
SB 4

Portret van pastoor Vyncke

Lodewijk-Franciscus Vyncke (1809 -
1889) was pastoor van Damme vanaf
1862.

Schilderij op doek

1869, J. Dinnewet
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00122XX

Waardering: KT 2; KZ 4; KR3; CH 3;
CD 3; SB 4

Portret van pastoor Van Gheluwe

Petrus Franciscus Van Gheluwe (1776 - 1853) was pastoor in Damme vanaf 1826.

Schilderij op doek

1800 - 1900
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00123XX

Waardering: KT 3; KZ 4; KR3; CH 3;
CD 3; SB 4

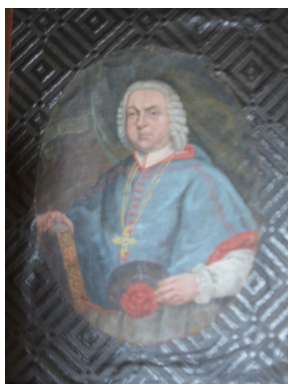

Portret van een geestelijke

Schilderij op doek

1500 - 1600
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00124XX

Waardering: KT 3; KZ 3; SB 4

Portret van bisschop Caimo

Jan Robert G. Caimo (1711 - 1775) was bisschop van Brugge vanaf 1754.

Schilderij

Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00130XX

Waardering: KT 4; CH 3; CD 3; SB 4

Portret van zuster Catharina (Marie-Joanna Smidt)

Marie-Joanna Smidt (1762 - 1784) werd geprofest in 1788. Ze staat afgebeeld met een gebedenboek en wandelstok, als teken van haar gouden jubileum.
Schilderij op doek

1839
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00125XX

Waardering: KT 4; KZ 4; KR3; CH 3; CD 3; SB 4

Portret van zuster Augustina

Eugenie de Rammelaere (1834 - 1897) werd geprofest in 1856.
Schilderij op doek

1857, J. Dinnewet
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00126XX

Waardering: KT 3; KZ 4; KR3; CH 3;
CD 3; SB 4

Portret van zuster Augustina (Coleta de Cloedt)

Coleta de Cloedt (1792 - 1851) werd geprofest in 1813. Ze was overste vanaf 1827.
Schilderij op doek

1849, Lauriijns
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00127XX

Waardering: KT 1; KZ 4; KR3; CH 3;
CD 3; SB 4

Portret van zuster Norberta

Francisca Canneel (1764 - 1847) werd geprofest in 1789.
Schilderij op doek

1839, Theodore-Joseph Canneel
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00128XX

Waardering: KT 4; KZ 4; KR3; CH 3;
CD 3; SB 4

Zuster Josepha

Maria-Magdalena Morel (1896 - 1982)
werd geprofest in 1927.
Schilderij op doek

Christine Fonteyne-Poupaert
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00129XX

Waardering: KT 4; KZ 3; KR3; CH 3;
CD 3; SB 4

Zuster Theresia met burger- lijke medaille, 1ste klasse

Alida Lievens (1894 - 1973) werd
geprofest in 1922.
Foto

1952
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00131XX

Waardering: KT 4; KZ 3; KR3; CH 3;
CD 3; SB 4

Zuster Gabrielle Bils

Zuster Gabrielle draagt een kap
van de zusters van de Potterie.
Foto

1963
Sint-Janshospitaal Damme
SJ.00132XX

Waardering: KT 4; KZ 3; KR3; CH 3;
CD 3; SB 4

Redactie en coördinatie: Jan Hutsebaut
erfgoeddeskundige Stad Damme

Foto's: Klaas De Buysser, Jan Hutsebaut

Het Erfgoedlab is een bovenlokaal cultuurproject 2020-2023 op initiatief van de steden Damme en Brugge met de steun van Vlaanderen.

© Stad Damme, 2023